

Sandra Heidov

**EMA, KES ARMASTAS
KAUA MAGADA**

Toimetanud Pilleriin Torim
Kujundanud Tuuli Aule

© Sandra Heidov ja Tänapäev, 2018
ISBN 978-9949-85-352-6
www.tnp.ee

Trükitud OÜ Greif trükikojas

*Ena on nagu päike – ehkki ta alati ei sära,
tõuseb ta ometi igal hommikul.*

Või natuke hiljem.

PÜHAPÄEV, 19. OKTOOBER

Tol pühapäevahommikul magasid isegi lapsed kauem kui tavaliselt. Barbara libises mulle kaissu alles kaheksa paiku.

„Magame nüüd edasi,” ütlesin mina ja toppisin talle läbi une tekki külje alla, et tema liikumist piirata ja et tal selg paljas ei oleks. Magavad lapsed hoolivad tekist nii vähe. Aga Barbaral polnud kavatsust uuesti uinuda.

„Issil on üks sokk jalas,” ütles ta.

„Mhmmh.”

„Tavaliselt magab ta ilma sokkideta...”

„Ju ta unustas selle ära võtta. Ju ta oli hästi hilja koju tulles väga väsinud. Mina olen ka väga väsinud ja tahan veel magada. Maga sina ka.”

Barbara keeras end selili ja vaatas pärani lahti silmadega lakke.

„Millal me üles tõuseme?” küsis ta armutult.

„Ma ei tea. Varsti. Las emme magab veel natuke, emmel on uni,” üritasin ebapopulaarset teemat kolmandas isikus läbi suruda.

„Kas issi ei võiks minuga üles tõusta?”

Igal teisel juhul oleksin Erikut õlga toginud ja saatnud ta lastehommikut sisustama, aga et ta oli tegelikult alles keset ööd võtetelt koju jõudnud, ei jätkunud mul lihtsalt südant seda teha.

„Issi on veel rohkem väsinud kui mina. Ta tuli eile õhtul väga hilja töölt.”

Ma ei võinud Barbarale öelda, et isa tuli töölt öösel kell kolm ja et tal oligi selline kütkestav ja heitlik amet, sest ma ei tahtnud, et Barbara seda normaalseks peaks. Lisaks oleks see kaasa toonud uusi erutavaid küsimusi.

„Ma siis võtan tal selle soki hästi tasakesi jalast ära,” tõusis Barbara küünarnukkidele.

„Las see sokk olla. See ei sega kedagi,” vajutasin tütre hellalt, ent piisavalt jõuliselt tagasi pikali. Nägin vidukil laugude vahelt, kuidas Barbara avas ja sulges aeglaselt oma heledate ripsmetega silmi. Tundus, et ta püüab magama jääda. Mul oli veel lootust.

„See on roosa sokk.”

Või nii. Hulpisin olemise ja mitteolemise sumedal piiril. Roosa sokk... Ehk oleks väikeste tüdrukute lemmikvärvi saanud kuidagi ära kasutada, et endale lisaiega võita? Huvitav, kus küll võis olla soki paariline? Kindlasti oli sellel mingi väga loogiline seletus. Tõstsin õige natuke pead ja silmasin Eriku jalas tõepeolest beebiroosat sokki. See tundus lausa higistamaajavalt soe, polnud ime, et jalg oli teki alt väljas.

„Kas tõuseme üles?” sosistas Barbara reipalt.

Mu aju oli liiga unine, et mõelda pühapäeva hommikul kell kaheksa välja mingi roosa sokiga (mis pealegi oli magava isa jalas) seotud pikemaajaline tegevus ühele kohe viieaastaseks saavale tüdrukule. Kindlasti leidub käsitööblogides selle kohta rohkesti ideid, pean vaid järele vaatama. Tookord näis lihtsam üles tõusta.

„Ma arvan, et tõuseme,” ütlesin Barbara suureks rõõmuks.

„Ja hakkame mu sünnipäevakutseid tegema!” hüüatas ta sosinal.

„Just. Aga enne...”

„... peseme, paneme riidesse ja sööme,” lõpetas Barbara lause.

„Täpselt. Lippa siis.”

Oli pisut vara kõigutada tema lapseusku sellesse, et tegelikult ei juhtu midagi, kui puhkepäeva hommikul neid asju veidi teises järjekorras teha. Ja pealegi oli Barbara juba läinud.

Veidi vähem kui tunni aja pärast istusingi tumepruuni köögilaua taga ja löikasin kollasest kartongpaberist välja pikki ristkülikukujulisi ribasid. Neist pidid saama sünnipäevakutsed. Barbara oli ohutus kauguses, hoidis lauaservast kinni ja hüppas üsna mõttetul moel üles-alla. Magamistoa poolt kostis samme.

„Kui ilusad tüdrukud siin meisterdavad. Tere hommikust,” ütles Erik ja suudles meid järgemööda riivamisi pealaele.

Barbaral oli juustes metallsinine peavõru, seljas hõbedaste litritega särk ja lühike kloššeelik ning jalas pitsmansettidega retuusid. Mina kandsin tavapäraselt pika hommikupooliku riidetust – hommikumantlit. Tegin ühel puhkepäeval katse, et näha, kui palju aega kulub, enne kui lapsed märkavad, et ma polegi veel riideid vahetanud ja liigun ringi hommikumantlis. Nad panid seda tähele ja hakkasid küsimusi esitama millalgi pärastlõunal, umbes nelja paiku, kui ees ootas kinnominek. Nende poolest oleksin võinud õhtul voodisse heita nõnda, nagu olin seal hommikul tõusnud – ikka sama aeglaselt ja raskelt, rüüvolidid liikumatud ja kivised, justkui sarkofaagi kaanelt nihkuv raidkuju. Ja ilmselt ei olekski see mind väga muretsema pannud, kui veidi hiljem poleks Barbara ühel kevadõhtul näidanud mulle lasteaias pilti, mille ta minust emadepäeva puhul oli teinud.

Õpetaja astus lähemale ja kiitis ilusat punast kleiti, mille Barbara oli mulle selga joonistanud.

„Minu emmele ei meeldi kleidid, see on hommikumantel,” ütles Barbara.

See oli muidugi tõsi, isegi oma pulmas kandsin püksikostüümi.

„Mul ei ole ju punast hommikumantlit,” püüdsin asja naljaks keerata.

„Lasteaia pliiatsikarbis ei ole tumelillat,” vastas Barbara.

Seepeale otsustasingi, et vahetan hommikumantli alati *kobe* pärast söömist päevariiete vastu. Tol pühapäevahommikul polnud ma aga jõudnud seda teha, sest meisterdasin lapse sünnipäevakutseid. Olime nendega päris kindlasti hiljaks jäänud, pidu pidi toimuma juba järgmisel laupäeval. Kutsutud lapsi teavitati ette kõigest kuus päeva, mis on tänapäeval näruselt lühike ette-teatamisaeg. Kahtlemata oli laste kalender järgmiseks nädalavahetuseks juba otsast otsani muid üritusi täis planeeritud.

„Issi, tere hommikust! Kus su sokk on?” küsis Barbara.

„Ära võtsin. Imelik on niimoodi ühe sokiga olla,” arvas Erik ja kallast endale presskannust jahtunud kohvi.

„Kas see oli päris sinu roosa sokk?” uuris Barbara edasi.

„Ei, ma sain selle laenuks koos teise samasugusega, mis jäi vist saapa sisse. Mu enda sokid said eile õhtul väga märjaks.”

„Kellelt sa said?”

„Ühelt tädilt, kelle nimi on Triin.”

Ainult Triinul, lopsakal ja rõõmsameelsel tootmisassistendil, kes võtteplatsil kohvi ja teed kallast ning vaatas, et paberid tuule käes ära ei lendaks, saigi olla roosasid varusokke number 46.

„Nüüd sa pead need talle tagasi andma,” ütles Barbara veidi pettunult.

„Kas sa oled sellepärast kurb?” küsis Erik.
„See oli nii ilus sokk,” ohkas Barbara.
„Tahaksid sa seda äkki endale? Koos teise sokiga?” pakkus Erik.
„Ei, see sobis sinule,” ütles Barbara ja suunas nimetissõrme peaaegu süüdistavalt Eriku poole.
„Mis sobis issile?” uuris kööki tulnud Rasmus.
„Üks roosa sokk,” ütles Barbara.
„Roosa sokk issi jalas? Öäk!” tegi Rasmus.
„Noormees, talitsege oma keelt. Roosa sokk võib teid bronhiidist päästa,” ütles Erik rangelt.
„Einoh, tere hommikust,” lausus Rasmus põlastavalt.
„Tere hommikust sullegi,” vastas Erik rõõmsalt.
Kell sai alles pool kümme.

Barbara jäi kutseid kaunistama, Erik jäi teda *valvama*, ja mina sulgusin vannituppa. Hea oli kiirustamata duši all seista. Lasin vett pähe ja turjale joosta ning mõtlesin eelolevale vaheajapäevale. Järgmisel päeval, see tähendab esmaspäeval, pidi mul üle hulga aja olema tõeliselt vaba päev. Ma teadsin juba ette, et need mõned tunnid kaovad kiiremini kui kommid kristallvaagnalt, ja seetõttu ei teinud ma suuri plaane. Ainuke nõrk koht kogu päeva juures oli hommik, sest mul tuli ikkagi vara tõusta ja pere uksest välja aidata. Aga ülejäänud aeg oli minu. Teisipäeval pidid külla tulema meie kooli võõrkeeleõpetajad, et mitteametlikus õhkkonnas arutada järgmise aasta algusesse planeeritud võõrkeeltepäeva kava. Kolmapäeval oli koolis meeskonnatöökoolitus, ehkki meie isikkoosseisu arvestades oleks tulnud seda nimetada pigem naiskonnatöökoolituseks. Neljapäeval oli

meil Rasmusega ema ja poja teatriõhtu ja reede kulus Barbara sünnipäeva ettevalmistustele. Laupäeval oli Barbara sünnipäevapidu. Sealt edasi ma enam mõelda ei tahtnud. Kahtlemata seisan ma jälle keskhommikul vannitoas, lasen veel turjale voolata ega suuda ära imestada, kuidas see armetu, nappidesse sõnadesse mahtuv nädal, mis praegu veel alanudki pole, juba möödaks saab olla. Ja kahtlemata meenub mulle uuesti too kummaline lugu kilpkonnast ja Achilleusest, mis lapsena ühes matemaatika-raamatus mu tähelepanu köitis, ajal, kui olin parajasti sellises vanuses, mil kõige paremini, mõnikord kuni elu lõpuni, jäävad meelde kummalised lood ja labased anekdoodid. Kilpkonna ja kangelase jutus ei olnud midagi siivutut, ent siiski sööbis see sügavale mu mällu, sest tundus ülimalt veider ja koguni kahtlane, et üks Zenoni-nimeline tark mees Vana-Kreekast pani Achilleuse ja kilpkonna võidu jooksma sooviga tõestada, et tegelikult ei saa Achilleus kilpkonna kunagi kätte. Et kilpkonn liigub üha uuesti ja uuesti eest ära ja Achilleus jääb temast igavesti sammu, sentimeetri või juuksekarva võrra tahapoole, sest peab esmalt läbima vahemaa, mille kilpkonn on juba selja taha jätanud. Aastad möödusid ja Achilleus möödus kilpkonnast, sest nii oli päriselt õige, ja ma kohtasin neid teisteski teostes, kus nad väsimatult illustreerisid väära inimõtet ja vääramatuid füüsikaseadusi. Ja ometi haaras mind ajuti tunne, et need kaks jooksjat tollest petlikust ja võluvast mõttemängust oleme mina ja aeg. Ma muidugi ei teadnud, mida mõtles Zenoni kilpkonn, kui Achilleus talle kuklasse hingas ja kandadele komistas, aga mina olin mõnikord veendunud, et mul on aja ees edumaa, ja kui aeg jõuab sinna, kus olen mina, olen ma juba edasi liikunud, ja kui ta jõuab sinna, kus ma hetk tagasi olin, olen ma läinud, ja kõik heastused materialiseeruvad, kui ma vaid viitsin asja käsile

võtta. Uskusin vahel tõsimeeli, eriti sellistel ülevatel hetkedel, kui seisin üksinda duši all, kitsast laealusest vannitoaaknast immitses sisse sügavkollast sügisvalgust justkui vedelat mett ning eesootav päev oli selge ja terav nagu viulipoognaga tõmmatud kõrge noot, et ma olen kilpkonn, keda Achilleus kunagi kätte ei saa, sest mina... ma läksin ju varem teele. Mul hakkas ilusast ja vaprast kreeklasest isegi natuke kahju ja ma vajutasin segisti kinni. Veevool lakkas ja aja legendaarne kulg näis veelgi aeglustuvat. Hõõrusin ennast kuivaks, tõmbasin päevariided selga, keerasin rätiku ümber juuste ning lahkusin lämbest ja udusest vannitoast.

Köögilaua ääres valitses tõine meeleolu. Barbara oli põlvili toolil, tema ees kuhjus paberite sasilasu.

„Noh, kuidas läheb? Kas hakkate valmis saama?” küsisin asjalikult, püüdes ka Erikut, kes istus korraga nii diivanil kui arvutis, tööprotsessi kaasata.

„Ma olen juba kõik kleepsud peale pannud,” ütles Barbara ja sirutas minu poole ühe kokkumurtud kutse, mille kollane kartong kleepsukihi alt vaevu välja paistis.

„Erik, sa üldse ei vaata, mida laps teeb või? Ma ütlesin ju, et iga kaardi peale läheb kõige rohkem kolm klepsu!” sain ruttu tigidaks.

„Ma paningi igale kaardile kolm klepsu. Ainult sellele panin kõik need, mis üle jäid,” selgitas Barbara. „Issi lubas.”

„Hästi siis,” pomisesin mokaotsast.

Koputasin kollaste kaardikeste segadiku korrapäraseks kuhjaks ja võtsin köögikapilt oma pehmete punaste kaantega kauamängiva kodumärkmiku. Kirjutasin selle kergestirebitavatele

lehtedele peamiselt nimekirju: poenimekirju, veel tegemata toimetuste nimekirju, muidu-meelest-ära-minevate asjade nimekirju, lugemisjärge ootavate raamatute nimekirju, sünnipäevale kutsutavate laste nimekirju.

„Siin on laste nimekiri,” lappasin märkmikku.

„Las ma vaatan,” ütles Barbara.

„See on kirjatähtedes, sa ei saa niikuinii aru. Tuleta meelde, keda sa tahtsid sünnipäevale kutsuda.”

Barbara võttis kuhja kõige ülemise kutse. Ta silmitses selle kleepse ja juurdles.

„Selle ma kirjutatan Madele,” ütles ta viimaks ja haaras rohelise pliiatsi. „Kuhu ma kirjutatan?”

Istusin Barbara kõrvale ja vajutasin sõrme õigesse kohta pooleksmurtud kartongiriba siseküljel. Olime sinna kleepinud ruudukese trükitähtedes kutsetekstiga, sest mõni laps võis juba tahta ise lugeda ja meie pidime andma talle võimaluse.

„Kirjutad siia. Ja siia alla kirjutad oma nime.”

„*M-a-t...*” hakkas Barbara kirjutades tähthaaval veerima.

„Nõrk *d!*” hüüdsin närviliselt. „Nõrk *d!* Kriips ja suur paun. Nagu vibu.”

„Nagu vibu!” kargas Rasmus köögi nurga tagant välja. Ta tõmbas kujuteldava külmrelva vinna ja sihtis sellega Barbarat. „Pahh!”

„Nii ei tehta. Ei sihi inimese pihta,” ütlesin Rasmusele.

Seejärel pöördusin uuesti Barbara poole: „Tubli. Ja alla paremale kirjutad oma nime – Barbara. Hakka natuke siitpoolt, see on pikem nimi. *B*, nõrk *b...*”

„Ma tean, ära ütle. Ma kirjutatan ise,” vastas Barbara tõredalt.

„Natuke kitsamalt... natuke kitsamalt... muidu ei mahu ära!” hüüdsin närviliselt.